

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opolnoči.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostolna peti-
vratnica K 180, osmrtnice
in zahvale po K 3—, raz-
glasi in poslano vrtica po
K 250, večkrat, objave po
dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezna števil. stane
60 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 120, za pol
leto K 60, za četrt leta
K 30, za mesec K 10.
Za Nemčijo celo leto K 132,
za ostalo tujino in Ameriko
K 140. — Reklamacije za
list so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Poglejmo resnici v oko!

(Od dopisnika iz Rima.)

29. februarja 1920.

Z vsakim dnem postaja lasneše, da preživlja gospodarsko življenje Italije težko krizo, ki jo povzroča pomanjkanje surovih in slaba valuta. Najvažnejša živila so od 1. marca dalje zopet racioniрана in uvoz mnogih živil iz inozemstva je prepovedan. Tudi že znano omejevanje železniški promet. Razdelitev plina je reducirana na minimum in ga bo najbrže sploh zmanjkalo. Semtertja se pojavijo nemiri, ki sami posebi niso velikega pomena, ki pa povzročajo, da vrednost lire pada v inozemstvu bolj in bolj. Večje stavke se vrše, nekateri se jih še pripravljajo.

Spričo teh razmer se mase, kar ri prav nič čudnega, vprašujejo: Kaj neki dela 165 poslancev, ki jih imamo v našem parlamentu? Pa tudi poslanci vprašujejo sami sebe in strankino vodstvo, kaj jim le početi. Odgovor se glasi: »Napravite, kar ste v Bolonji obljubili! Ustanovite namreč sovjetsko republiko!« Tako torej stopa v ospredje razkol, ki razdvaja stranko in ki za površno vzeto lahko imenujemo nasprotje med smerjo Turatillove in ono drugo smerjo Bombaccellove. Površno lahko nazivamo to nasprotje predvsem zato, ker se zdi celo verjetno da gre za staro nasprotje med skralno desnico, ki je zastopala sodelovanje v vladi v časih, v katerih bi opušča- nje sodelovanja pomenilo zavreči vse principielno socialistične zahte- ve, in med ostalo stranko.

Današnje nasprotje le bistveno druge narave, ker deli stranko v maksimaliste in v zastopnike programa, ki smo ga prej smatrali za socialističnega. Maksimalisti, katerih naj- bolj vnet in navdušen vodja je Bom- bacci, pravijo: »Buržoazija je odgo- spodarila, in vsled tega je brez po- mena krpiti njen družabni red s so- cialističnimi sredstvi. Stranka naj za- enkrat izdela za vsa dežela sovjetsko konstitucijo, lo vresniči in se odločno postavi v brzo proti vsem poskusom buržoazije, ki stremi za tem, da bi premazala današnji krizo. Če s tem beda narašča in postaja že itak žalo- sten položaj dežele še žalostnejši, proti temu ne sme stranka niti s prostom mnenjem, ker istočasno raste ne- zadovoljstvo in revolucionarni duh proletariata. Čim slabše, tem boljše! Naloga stranke le, sabotirati vse re- šilne poskuse meščanstva. Masam le treba pokazati, da buržoazija ni zmožna prestopiti krizo, povzročeno od vojni. Današnji težki vzdržljivi položaj le treba oslabašiti in proletari- jat duševno in materialno usposo- biliti, da prevzame v svoje roke dik- taturu v deželi. V sled tega ne potre- bujemo nobenih parlamentarnih akcij.

razen takih, ki so demonstrativnega in kritičarskega značaja.« Lazzari obrazloži svoje stališče s sedečimi besedami: »Posedamo parlament, ne da bi vsvariali, marveč da rušimo.« — Maksimalistom nasproti stoji strankino krilo, ki ni maksimalistično in čegar zastopnika in zagovornika sta Turati in Treves, na stališču, da so mase nosile socialiste kot najmočnejšo stranko v parlament zato, ker pričakulelo od nje zastopstva in obrambe svojih trenutnih razrednih interesov v svojih stiskih. Buržoazija le, kakor da bi zabodila v mekl, in ne naide iz današnjega položaja ni- kakršnega izhoda. Za glavne točke svojega reformnega programa stav- lja Turati sledeče: Razveljavljenje versalskih in sentzermenskih laži- mirovnihih pogojev; saniranje finan- ce in deželnega gospodarstva poton kon- fiskacije v vojni pridobljenega imetja in dalekosežne davke na imetje in dedščine; predpriprave za socializ- zacijo tovarn in vse zemlje.

Pogajanja med načelnikom stran- ke in odborom parlamentarne frak- cije so še tako nedoločna, ni pa dvo- ma, da zmagajo maksimalisti. Pro- blem namreč, ki zaposluje nas in vsa dežela, le vendar splošen, le evrop- ski problem, le pa danes ravno za Italijo silnega pomena. Natančno vze- to, se suče vse okoli tega edinega vprašanja: Ali obstoji danes, ko gre skoro za biti in nebiti dežele, soli- darnost razredov, naroda, kak inter- es obojestranskih priznani, s čimur naj bi se prenečilo popoln ruin, ali pa ne obstoji taka, preko razredov sezajoča solidarnost? Ali proletari- jat služi svoj lastni stvari in vsemu človeštvu, če postrle današnji krizo do skrajnosti? Buržoazija je po- tencialno bankrotna. Ali le naloga proletariata, ali le dobro za socializ- zem, da postane ta bankrot delstvo ter da se potem poizkusi to zbankro- tirano podjetje na proletarsko odgo- vornost z revolucionarnimi sredstvi zopet vpostaviti, na funkcionira?

Bankrot vladajočega razreda se kaže v Italiji v popolni nezmožnosti, spraviti v tek in organizirati blagov- no produkcijo. Državna podjetja ob- ratujejo z velikanskim primanjklja- jem; manjka premoaga, manjka tudi železa; zmanjkalo pa bo tudi kruha, kakor hitro odpove severnoameriški kredit. Če proletarijat hoče, napravi lahko sedanj položaj povsem nevz- držljivim. Obsežnejše nerednosti lahko to malce blagovne produkcije, kar to le, popolnoma udušilo, nove mezdne zahteve napravijo obrate ne- rentabilne, notranji nemiri lahko pre- prečijo inozemski kredit in s tem do- vedejo do takega pomanjkanja živil,

kakršnemu hoče danes proletarijat v zgornjih plasteh, kot se zdi, pripra- viti pot s svojimi dnevnimi zaslužki od 30 lir in preko, s trajnim večanjem konsuma itd. Vse to se more zgoditi. Vprašanje le samo, če naj se to zgo- di, če naj zavestno stremimo za tem.

Maksimalisti pravijo da, Na dan poloma ustanove komunistično sov- jetsko republiko, sanirajo finance z odvzetjem vilikih imetij, povzdigneto produkcijo s pristojnim delom in od- pravilo pomanjkanje živil poton pra- vične razdelitve. Pri tem pa pozab- ljajo čisto navadno stvari: da namreč brez premoaga ni nobene industrijal- ne produkcije, niti prometa, da se premoag uvaža iz inozemstva in da se ga ne bo moglo več plačati z onim dnem, ko bo italijanska valuta vsled notranjega preobrata brez vrednosti! Pozabljajo, da je moralna razruva- nost, ki jo je prinesla s seboj vojna, oslabila čut socialne dolžnosti v ma- sah, da nezadostna prehrana in nesu- rnost, v kateri živimo že več let, ne pusti, da bi se potavilo pravo ve- selje do dela; dalje, da sila ni nobena producirača moč niti v znanje pla- nih masah niti v pripadnikih prema- ganeza razreda; ki jih postavimo k podružbljenim strojem! Brez čuta dolžnosti in veselja do dela pa je ne- mogoče vzdržati in dvigniti produk- cijo v demokratskem režimu. Po- zabljajo tudi to, da zgolj pravičnosti ne zadošča pri razdeljevanju, tem- več, da je treba najprej imeti sploh nečesa za razdeliti. Praktično si je nemogoče misliti, da postane iz dra- gocenosti bogatašev, katere le-tim odvzame revolucija, v kratkem času kruh in kako drugo živilo. Zmagovita komunistična revolucija bi začela prav z istim, kar le buržoazija zapu- stila, opraviti ni imela s tako krizo v prehrani, ki bi jo lahko imenovali la- koto, in s upropaščeno produkcijo! Denar bi bil za kup nesposoben, predvsem pa bi se ne moglo nakupo- vati premoaga. Da pa bi prišel pre- moag, železo in žito iz Rusije, kakor pravijo nekateri komunisti — in sicer baje še v času, ko se bo moglo akut- no krizo, ki se jo prevzame od bur- žoazije premagati — to si more za- misliti samo kak saniac. Saniavo je tudi upanje, da bo na mesto nezado- voljstva proletariata z današnjimi razmerami, ki silijo h katastrofi, pri- nesla ustanovitev sovjetske republi- ke veselo do dela ali celo to, da bo proletarijat radevolje prenašal po- manjkanje!

Kaj pa pravzaprav pomeni pre- vzeti politične moči v času popolne gospodarske onemoglosti? Proleta- riat bi prevzel, vsaj na zunan, odgo- vornost za položaj, ki ga sam ni za- krivil in bi dal nektrčnemu mislecu argument za neizpeljivost svojih za- htev ravno vsled tega, ker bi se iz- vedel tak poizkus na nepripravnem

predmetu, na izkrevavelem, onemog- lem in trenutno na takem gospodar- skem telesu, h kateremu se ne more prilagoditi.

Ali sledi morda iz tega, kakor da ne bi imel proletarijat danes nobene druge naloge kakor to, da zapostavi sam svoje razredne zahteve in po- mago zopet na površje buržoaziji, da molče strda zato, da ne bi manjkalo kruha, da dela za nizke plače zato, da bi ostala industrija internacional- no zna konkurence, ter da ne stavi nobenih zahtev vsled tega, ker država nima sredstev, da bi tem za- htevam zadovoljila? Ali se naj morda proletarijat potrdi za to, da čim- bolj okrepi buržoazijo s tem, da ji zopet vrne nieno bogastvo in izobil- je, dasi bi njena dedščina bila sicer privlačna ali istočasno — zaradi no- vo nastale moči vladajočega razreda, branečega svoje privilegije — nedo- segljiva za proletarske mase?

Ogovo ne! Današnja kriza vlada- jočega razreda naj koristi proletari- jat, da doseže svoje specifične raz- redne zahteve! Naj odvzame oslabe- lomu nasprotniku kar more in kar je vredno, naj mu odvzame orožje! Ita- lijanska buržoazija, ali vsa vlada, ima precej dobro sliko o svojem sla- bem položaju in skuša zato z vsemi sredstvi prenečiti rastočo nezado- voljstvo mas. Opustila je že zaprise- go poslancev na ustavo; pravica kra- lja, da odločile o vojni in miru, je prešla na parlament, pravico amne- stije ravno tako. Osemurni delavnik v vseh obratih, obkatorično delav- sko brezposelno zavarovanje, eks- propriacija neobdelane zemlje, vse to pa bo v par tednih zakonito sankci- onirano. Ali mnogo, še mnogo kaj več se da doseči z zavestnim pritiskom stranke, kakor n. pr.: daleko- sežna skrb za vojne invalide, izgra- dila kooperacije, reforma kozenskega zakona, reforma šolstva, rešitev sta- novniškega vprašanja, razorožitev, itd. Resnično socialistični program namreč ne lača buržoazije, temveč izpodkopava njeno moč.

V naravi stvari same te, v uboštvu in razruvanosti vsega kulturnega sve- ta, je, da morajo ostati reforme, ki so

danes ipožne, le krpe, vsled česar mora nezadovoljstvo mas siliti še vedno naprej. Komunistične odred- be sovjetske republike na bi bile ravno tako samo krpe, ali s to razli- ko, da bi nezadovoljstvo mas moralo to republiko razruvati, in jo zopet iz- premeniti v novo vlado manšine.

Ne rečemo, da je s temi kratkimi opazkami izčrpan že ves problem ali da smo ga orisali v njegovih glavnih potezah. Pokazali smo le nasprotje, v katerem se obrabla italijanska stran- ka. Ne gre za teoretična vprašanja, temveč za vsakdanja dejstva, ki leže jasno na dani, katerih neupštevanje pa bi bilo ne samo neumno, nego na- ravnost zločinsko. Kdo si more tudi misliti, da bi internacionalna buržo- azija mirno gledala, da zmagava v Ita- liji boljševizem? Ni ji treba poslati niti enega volaka, žrtvovati niti ene patrone! Zadoštuje, da ustavi ves uvoz žita in premoaga in sovjetska re- publika splava... Italija pa tudi ni- ma zlatih rudnikov, da bi mogla za- leziti val, s katerim bi kapitalizem preprečil vsak uvoz. Ta kriza, na ka- teri bi moral, kakor se zdi, poginiti današnji režim, bi postala še mnogo hujša v novem režimu.

V pričakovanju, da izbruhne re- volucija, ki le danes še neizpeljiva, se pušča ob največji konjunkturi so- cialnih reform priklja za njih izved- bo, ki se morda ne povrne desetlet- la, v nemar. Nasprotno se kleri- kalci okoriščajo s sedanjim položaj- em, in obvladujejo vlado. Med tem ko proletarijat v brezdelju čaka na sovjetsko republiko, pripravljajo kleri- kalci svojo malomeščansko pripro- sto demokracijo kot silno protutejo napram revolucionarnemu proletari- jat: podpirajo jo z lokalno avtono- mijo, s pravično upravo, imajo skrat- ka v času, ko nihče nima niti časa niti denarja, na razpolago sredstva in ljudi. Stezajo predvsem svoje roke po soli, po doraščuči mladini. Mi na diskutiramo o italijanski sovjetski re- publiki, ki nas bo preskrbelja v obilni meri z ruskim žitom, ruskim premo- gom in ruskim železom, s samimi stvarmi, ki jih Rusi niti zase nimajo... Po »A. Z.«

Iz Masarykove poslanice češko-slovaškemu narodu.

Praga, 9. marca.

«Kakor bo znano čitateljem »Na- preja«, je slavil češki narod 7. marca sedemdesetletnico rojstva svojega prvega predsednika. Ko je Masaryk 21. dec. 1918, prišel na Češko iz tu- line — že kot izvoljeni predsednik republike — sprejela ga je Češka s slavo, kakršne niso bili deležni ne nemški in ne habsburški cesarji. In 7. marca se je na Češkem slavilo Masa-

rvkovo sedemdesetletnico slavniješe kot kedaj poprej sploh kak podoban dogodek. Kdo je Masaryk — o tem le gotovo »Napreja« že poročal — ako ni, povejte in napisal hom več o tem možu, ki je eden izmed prvih mož sveta. Mož velikani — mož, izreden človek! Misli, ki jih izreče Masaryk, so važne misli in vzbujajo splošno pozornost.

LISTEK.

Masaryk.

Prvi predsednik čehoslovaške re- publike praznuje svojo sedemdeset- letnico, ki jo le doživljal v delu in boju kot velik znanstvenik, politik in člo- vek.

I. Masaryk — znanstvenik. Izšel je kot profesor filozofije iz Comte-Spencerjeve smeri in se začel zgraditi bavit s sociologijo. Molster v analizi družbenih pojavov druži z ogromnim znanjem samorastlost stila: kratki stavki z naznačenimi, a ne vedno do konca izvedenimi proble- mi; enak le v pisavi in govoru. Kot kritičen duh secira in primerja, pri- trjuje in zavrača, vzbujaloč pri tem nove misli. Pred nami snute, da vid- mo v njegovo delavnico: od tod za- nimivost njegovega podalnanja, a na drugi strani zahteva po koncentra- ciji slušalca ali bralca. Ne postavlja aksiomov, ampak razvija načela in nazore z dokazi, ali pa priznava sa- mo večjo, manjšo verjetnost. Navaja

k samostojnosti; učenjak in učitelj obenem.

Masarykov znanstveni spis ima- lo obenem splošen pomen. Prvi nje- gov večji spis »O samomoru« iz leta 1881, le vzbudil pozornost, ker navaja pisatelj vzrok temu socialne- mu pojavu v nedostatku verstva. Njegovi nasprotniki na so mu podi- kali, da sam razširja samomorstvo! Ali je bila to zloba ali nevednost ali oboje skupaj? Širši javnosti je postal znan ta spis šele 1904. leta, ko je iz- šel češki prevod nemškega izvir- nika.

Drugo njegovo delo »O teme- ljih konkretne logike« iz 1885. leta razpravlja o klasifikaciji in organizaciji ved kot uvoda v modro- slovje, ki mu je scientia generalis, splošna znanost poleg posameznih ved, enoten svetovni nazor v teoriji in praksi. Ta spis je vzbudil občudo- vanje strokovnjakov zaradi obsež- nega Masarykovega znanja o posa- meznih znanstvenih panogah: o ma- tematikah in mehaniki, fiziki in kemiji, biologiji, psihologiji in sociologiji, o jezikoslovju, estetiki in logiki.

Leta 1898. je izšlo Masarykovo monumentalno delo o »social- nem vprašanju«, ki sicer za- vrača Marx-Engelsovo metodo in filozofijo, dasi pravi pisatelj sam o nji, da z njegovo študijo pridobita na veljavi in pomenu. O tem spisu je delal Ed. Bernstein, da prednjači vsej dosedanj literaturi o marxizmu in da ne le najobsežnejše, ampak tudi najgloblje prodira v Marx-Engelsove nauke.

Poleg spisov s splošnim, obče člo- veskim pomenom imamo Masaryko- ve slovanske študije, zlasti ruske, v katerih je veččak. Tu omenjam spis o »slavjanofilstvu« Iv. Vas. Kirejevskega in monumental- no delo o »Rusiji in Evropi«, ki se po pomenu kosa s spisom o so- cialnem vprašanju. Zlasti proučava Dostojevskega.

Kot Čeh (Slovak) se bavi Masa- ryk z vprašanjem vsehga ljudstva v verskem, narodnem in političnem smislu. Zahteva kontinuiteto razvoja s slavno češko preteklostjo Husa, Chelčického in Komenského, ki jo le nasižno pretrgala protireformacija;

prevsem poudarja kontinuiteto zna- čala. Češki narodni prepoved se le s Havličkom in Palackim zavedal te kontinuitete in delal v tem smislu: zato proučava zlasti dva moža. V to vrsto spadajo spisi o »češkem vprašanju«, o »naši sedanj krizi«, o »Janu Husu«, o Kar- lu Havličku in o »Palacke- ga ideli češkega naroda«.

Ni za predmeta, ki bi se Masaryk ne bil pečal z njim, zlasti omenjam versko in splošno vprašanje, n. pr. v spisih »Mnogozestvo in enozestvo« (prevedeni tudi na slovensko v »Sloveniki«, 1899.) ter »Vboju za verstvo« (nrevede- no tudi na slovensko v »Naših Zapis- kih«, III, 1904/5.). Razpravljal je o li- teraturi (znan je njegov boj proti tzv. kraljedvorskem in zelenogorskemu rokopisu, ki sta bila ponarejena), o alkoholizmu, antisemitizmu, šolstvu in vzgoji itd.

Masaryk je plodovit pisatelj in publicist. Njegovih publikacij; samo- stojnih spisov, razprav in člankov, govorov in očen je bilo do 1908. leta 259. (Dalje prih.)

Venček ruskih narodnih pravljic.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

Večni Mršavec.

Zivel je car, ki le imel sina. Ko je bil carjevič še mlad, so mu dolke in varuške bafile: »Carjevič Ivan! Do- rasteš in si izbereš nevesto. V deveti deželi sedi v stolcu Vasilisa Kirbi- jeva, iz kočice v kočico se ti pre- liva mezer.«

Ko carjevič izpolni petnaisto leto, zaprosi očeta, da mu dovoli iti in po- iskati nevesto.

»Kam poidiš, premajhen si še!« »Ne, očka! Ko sem bil mlad, so mi dolke in varuške bafile in pravile, kje živi moja nevesta. Sedaj lo poj- dem iskat.«

Oče ga blagoslovil in razglasi po vsem carstvu, da je šel njegov sin carjevič Ivan iskat nevesto.

Carjevič pride v mesto, odda ko- nja, a sam gre po ulicah šetat. Gre in zagleda, kako na trgu bicačo človeka. Vpraša jih: »Zakaj ga biete?«

Odgovore mu: »Zato, ker le dol- žan imenitnemu kupcu deset tisoča-

Ko so 7. marca posetili ob priliki častitania na sedemdesetletnici predsednika Masaryka poslanci, ministri in odlični funkcionarji češkoslovaške republike, govoril je slavni govor, ki je vzbudil splošno pozornost. Masarykov govor je poslanica češko-slovaškemu narodu, še več: poslanica civiliziranemu svetu.

Negov program je humanitetni program čeških buditeljev — češka politika mora biti evropska, ljudska, svetovna. Češka republika naj bo vzor Evropi in vsemu ljudstvu. Republika obliko češkoslovaške države smatra Masaryk za velikanski dobiček in za politični ideal.

O socialnih reformah je izpregovoril predsednik Masaryk nastopno: Izdatne socialne reforme so za našo notranjo narodno in državno življenje prva naša in glavna naša naloga.

Pri tem delu pa se moramo izogniti dvojni nevarnosti: eni iz leve, drugi iz desne strani. Eni mislijo, da se morejo socialne reforme, celo socialna revolucija, definitivno, izvesti v najkrajšem času. Tudi Ljening je tako presojal razmere na začetku svoje vlade, ali prepričan se je, da se je motil in sedaj že ubija, da pride socialna revolucija v 30. letih. Jaz ne verjamem niti temu. Po mojem je socialna revolucija že nastala, smo že v nji, samo da je to evolucijska revolucija. Velika zmota je, če se misli, da se more izvesti socialna revolucija s tem, da se obvlada in izloči buržoazijo. Nasilje tudi tu ne bo nič pomagalo. Nasilje bi tudi tu ustvarilo le sužnje; suženj pa nikoli in nikdar ne dela rad in z uspehom. Proletarci bi zaman silili buržoazijo na delo, ako bi to delo ne znali in ne mogli kontrolirati. O tem nas je poučila Ljeningova revolucija na Ruskem. Kapitalistična tehnika, njena sposobnost, njena iznajdljivost, njena podlost, ne morejo biti kar tako odstranjene. Ljening sedaj priporoča poleg Marksja še Amerikana Taylora, in Taylor je naravnost klasični zagovornik kapitalistične metode...

Problem socializma, ali naravnost povedano

problem socializacije

Je težak zlasti radi tega, ker v sedanjih gospodarskih situacijah ne moremo biti brez velike produkcije. In kadar se tovarna demokratizira, ostala veleproizvajanje; k temu pa še pride delstvo, ki ga nam vsiljuje zgodovinski položaj, namreč, da moramo delati in producirati za izvoz in da ne moremo biti brez trgovine in brez banke! Najboljši socialistični teoretiki in praktiki so že o tem na lasnem. Marks je rekel, da lakota ni socialistiški program, ali socialistiški program tudi ni ta posebna nervozna nezadovoljnost, ki jo je povzročila vojna. Definitivni prelom ne more niti v gospodarski, niti v socialni stroki priti nenkrat, ampak mora priti tako kot drugod: polagoma, stopenoma, ali vzdržoma. Toliko časa, dokler ne more delavstvo kontrolirati in naravnost voditi vse produkcije in njene organizacije, ni niti misliti na radikalne gospodarske izpremembe. Pri nas se sicer — kakor povsod — tudi precej enostransko misli na podraževanje, kadar se misli na socializacijo. Pozabljajo se, da bi moglo biti podraževanje v sedanjem času le druga oblika kapitalizma, in sicer državnega, birokratičnega kapitalizma.

Na drugi strani pa bi bilo prav, da bi se buržoazija ne počela iz sile in potrebe s problemi, ki jih kaže razvoj socializma, ampak da bi pozitivno sodelovala z delavstvom iz lastnega socialnega prepričanja.

Naravno je, da nas vodi

problem socializacije

v Rusijo, to tembol, ker smo bili vedno rusofili. In res, na ruskem primeru se moremo mnogočemu naučiti... Res je, ljubezen do Rusije, nas ne sme zaslepiti, da bi ne bili kritični. Ali, če se očita naši buržoaziji, da gleda na staro Rusijo romantično, nekritično — se more istotako očitati levici, da sprejema brez kritike rusko revolucijo in bolševizem.

Predsednik narodnega predstavništva Tomašek nas je spomnil na naše bodoče razmere napram Rusiji. Čiherinova nota daje naši vladi uradno podlago za razrešitev težke, ali hvaležne politične in gospodarske naloge. Osebnost mi je zelo ljuba, da govori Čiherin mnogo bolj mirno o naši armadi in naši ruski politiki nego je to bilo doslej. Minister Beneš bo imel prav kmalu priložnost, da bo z dokumenti dokazal, da smo bili napram Rusiji v vseh fazah njenega razvoja popolnoma lojalni. O tem, ali bomo mogli z Rusijo priti v gospodarsko zvezo, bodo odločala prometna sredstva. Tudi za Rusijo in njeno trgovino so ta sredstva najvažnejša: odlični vodja v ruski sovjetski republiki, Zinovjev je dejal: Lokomotiva — to ti filozofije našega časa. Ne smemo tedaj plavati v iluzijah.

V politiki ni mogoče delati prav, ako ne opazujemo svojih lastnih razmer, v katerih živimo in ako ne delujemo na temelju teh opazovanj.

Opazovati in misliti, to je glavno pravilo uspešne politike. Večina ljudi še doslej izhaja iz tega, kar se je naučila in kar je sprejela, iz teh naučenih razlag se sklepajo dedukcije, ki so lahko celo pravilne, in tako dobivamo v praksi desni in levi radikalizem. Zetle se smatrajo za resnico in mesto razuma nas vodi fantazija.

Vsled skančane vojne in anarhije, ki jo je ta povzročila, prihaja, da se tudi pri nas mnogi nadejajo, da pride kmalu neka čudežna revolucija. Udeležili sem se sam revolucije, vodil sem jo, ali to revolucijo so pripravile cele generacije, pripravila jo je dolgoletna politična vzgoja. Nisem niti za trenotek pozabil, da se ljudje ko mine revolucijsko navdušenje, zopet povrnejo v stari življenjski tir. Clovek je le bitje, ki podleže navadam in običajem. V času velike vojne sem opazoval ljudi po celim svetu, v vseh razmerah, opazujem jih sedaj doma in vidim, da to ljudem težko premagar stare navade in nazore in da jim je težko zvesti na višino onih zahtev, ki jih z navdušenjem sprejemajo in razlagajo. Vsi hočemo, da ne bomo več Avstrijci. Ali tu ne gre samo za odstranitev dinastije in oblike ustave, tu gre za izpremembo vsega našega moralnega habitusa.

Čakam, da mi poročate, da se ljudje in narodi ne ravna po razumu znanosti in filozofiji, temveč po čutilih. To je res. Čut določa naše ideale, iz čuta prihajajo motivi naših težnj, ali prava sredstva mora določati le razum in razum.

In zato je razglasila moderna demokracija vedno znanost in filozofijo za svoj temelj.

Pri tem ne pozabljamo kot demokrat, da ima ljudstvo, masa, za demokracijo velik pomen. Svest sem si, kar pravi naša ustava:

«Ljudstvo je eden vir vse državne moči».

Da — res je, ali posameznik se ne sme skrivati za ljudstvo in za množico.

Nobeno zgodovinsko pomembnejše gibanje ni nastalo anonimno, vedno so bili posamezniki, ki so s svojo

avtoriteto vodili množice, pa naj so to bili: Bismark, Marks, Engels ali tudi Ljening.

Brez osebne korače in odgovornosti ni mogoča nobena prava demokracija in ljudska politika...

Tako predsednik češko-slovaške republike T. g. Masaryk. Modre besede so to in priporočamo jih v blagohotno razmišljanje. Govoril jih je moder in velezkušen politik, ki je bil ves čas svojega življenja v ozki zvezi s soc. dem. delavstvom. Soproga Masarykova, rojena Američanka, pa je članica češko-slovaške soc. dem. stranke od leta 1905, in sicer je včlanjena ves čas v lokalni organizaciji na Mali strani v Pragi.

Ant. Bonček piše v »Pravu Lidu« v članku »Masaryk in socialna demokracija«, da je Masaryk bil inspirator in ustanovitelj Delavske akademije, znamenite šole soc. dem. delavcev in bojevnikov. Da, bil je še več! Bil je oni mož, ki je pripeljal inteligenco med delavstvo, a ne ono inteligenco, ki prihaja naduta, ampak ona, ki se smatra za starejšega in izkušenejšega tovariša v delu in boju... Tako Masaryk!

Narodno predstavništvo.

(Izvešček iz uradnega poročila o seji 11. t. m.)

Ob pol 10. se odprvi 75. seja. Poslanec Pečič ugovarja, ker tajnik Jovanovič ne piše točno zapisnika in da ga sestavlja tendenciozno, nato pa zahteva v smislu čl. 67. poslovnika, da se konstatirajo, ali je navzočih zadostno število poslancev. Po kratki debati o tem članku govori poslanec Zujović, ki napada demokratsko vladno in pravi, da ni ničesar delala, da je bila vlada samovoljna, dočim so radikalci izvajali državljanska prava. Zahteva v prvi vrsti, da se uredi promet, da se demobilizira vojska in izvrši rekrutovanje, nato pa da se izvrše volitve. Sledil je kratek odmor, 20 minut. Nato je govoril poslanec Korač. Branil je delo prejšnje vlade in očital sedanji vladni strankam, da prej niso hotele delati s parlamentom. Kar se tiče pripombe, da je hotela prejšnja vlada volitve oktroirati, je omenil, da se še danes nahajamo v revolucionarnem stanju, ki še ni končano, ter da je na isti osnovi sestavljeno tudi sedanje narodno predstavništvo. Ojača, da vlada ničesar ne pravi v agrarnem vprašanju. Pravi, da je vlada dolžna povedati tudi kaj o valutnem vprašanju s posebnim ozrom na Slovence in Hrvate, da je zmanjšanje podpor invalidom jako opasna stvar. Nova vlada mora napraviti ali koncentracijo, ako hoče da reši volilni zakon parlamentarnim putem, ali pa mora volilni zakon oktroirati. Pravi: Kompromis ali oktroaj. — Odgovarjali so na njegov govor ministri Trifković, Ribarac in Medaković. — Nato je prevzel besedo ministrski predsednik Protić. Zagovarjal je v svojem govoru sedanjo vlado, kritiziral delovanje prejšnje vlade, ki je po njegovem mnenju izdala preveč v podporo invalidom. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja je bila napovedana za 12. t. m. ob devetih.

Blokada Reke. — Obsedno stanje in lakota na Reki.

Trst, 12. (Izvirno.) Kakor poroča »Il Piccolo«, je na Reki zelo težak položaj vsled poostrene blokade. Župan reški Giganze in ravnatelj aprovizacije dr. Alzetta sta odpovala v Rim prositi pomoči. — Poveljstvo

italijanski čet v Jufitski Benečiji je prepovedalo in zabranilo transport ubogih reških otrok v Italijo. Ta prepoved je na Reki vzbudila globoko ogorčenje. D'Annunzio je vznejevoljen nad to vladno prepovedjo. Na Reki vlada prava lakota. D'Annunziovi mornarji ustavljajo na odprtem morju vsako ladjo in vsak parnik katerekolišodi zastave. Vse rekvirirajo. Na Reki vlada poostreno obsedno stanje.

Črne koze v Splitu.

LDU, Split, 11. (DDU.) Pri potniku, ki je prispel iz Italije v Split, so ugotovili črne osepnice. Odrejen je vse potrebno.

Arditi vamljavo in pienilo.

Trst, 12. (Izvirno.) Kakor poroča »Il Lavoratore«, je bilo nedavno vlomljeno v prostore podružnice »Jadranske banke« v Opatijo. Vlomilci so vlomili v blagajno ter odnesli 60.000 lir. Pri delu so bili zasledeni od čuvala Ogorevca. Niso dosti premišljali, v čuvala so oddali tri strele ter je bil Ogorevec na licu mesta takoj mrtev. Vlom so izvršili d. Annunziovi »arditi«.

Kriza na Madžarskem.

LDU, Budimpešta, 11. (ČTU.) Pogajanja glede sestave novega kabineta na temelju skupnega programa vladnih strank so se razbila. Zastopnik stranke malih poljedelcev Rubinek je pogajanja na tej podlagi odklonil, češ, da mora ostati stranka samostojna. Designirani ministrski predsednik Symonvi-Semadán je razpravljati z državnim upravnikom Skenila sta sestaviti vlado le na podlagi koalicijske stranke.

Ogromna odškodnina.

LDU, London, 11. (ČTU.) Kakor poročalo »Times«, mora Nemčija plačati za odškodnino in povračilo 520 do 530 milijard mark v zlatu.

Solenje vojnih krivcev.

LDU, Berlin, 11. (DunkU.) Wolffov urad poroča: Nemški upravnik v Londonu je izročil angleškemu ministrskemu predsedniku Lloyd Georgeu spomenico, v kateri nemška vlada javlja, da je zavezniško izročilno listo poslala višjemu državnemu pravdniku pri sodišču v Lipskem, da se v zmislu zakona o vojnih zločinih ukrene vse potrebno. Nota poudarja, da je nemška narodna skupščina sprejela po nemški vladi predlagani zakonski načrt za ureditev tega zakona in da je s tem podano stališče nemške vlade k zavezniškim pridržkom. Nota protestira nato proti aretacijam in obsodbam Nemcev, ki so bili v zasledenih ozemljih soleni po zavezniških sodiščih in zahteva, da se take aretacije ne smejo več izvrševati ter da se že aretirani Nemci postavijo pred nemška sodišča. Istotako naj se odpuste v domovino v vojnem ujetništvu zadržani Nemci.

APEL RUSKIH INTELEKTUALCEV.

Moskva, 10. (Izvirno.) »Izvestja« objavljajo oklic, podpisan od ruskih profesorjev, akademikov in drugih intelektualcev, v katerem izražajo upanje na obnovo znanstvenih in trgovskih odnosov z Rusijo, kakor tudi na opustitev obojestrane vmešavanja v njene notranje prilike. Podpisani, ki so organizirani v lizi intelektualnih delavcev, apelirajo na javno mnenje Evrope, da se podpre delavnost ruskega naroda v korist njegovega duševnega, gospodarskega in političnega pomatlenja.

Turško vprašanje.

LDU, Berlin, 12. (DunkU.) »Lokalanzeiger« priobčuje vest lista »Daily News«, po kateri je angleški ministrski predsednik Lloyd George v poslanski zbornici izjavil, da je turško vprašanje sedaj postalo perečo. Turško gospodarstvo v Evropi se bo v par tednih končalo. Sultanu se bo izročila spomenica, na podlagi katere se mora preseliti iz Evrope na azijsko obalo.

Proces proti Helfferichu.

LDU, Berlin, 12. (DunkU.) Sodba v procesu proti Helfferichu je bila proglašena danes dopoldne. Helfferich je bil radi neprestanih žalitev, obsojen v zmislu paragrafov 185, in 186, drž. zak. na 300 mark globe. Dalje mora vzeti iz prometa brošuro »Proč z Erzbergerjem!« in nekatera številke lista »Kreuzzeitung«.

Posvetovali so se...

Na konferencah v Londonu se n rešilo ni eno vprašanje. Predsednik vlad Francije, Anglie in Italije so se razšli, ne da bi definitivno razrešili eno onih vprašanj, vsled katerih so se sestali v Londonu. Ekonomsko vprašanje je ostalo nerešeno vsled nasprotij med Francijo na eni strani in Anglijo ter Italijo na drugi. Jadransko vprašanje je ostalo nerešeno, ravnotako turško vprašanje. Vprašanja Rusije pa sploh ne morejo rešiti in ga tudi antantisti diplomatije nikdar ne bodo znali razrešiti. Predsedniki vlad so pustili v Londonu delegate, ki naj izvrše delo do vprašanih, ki so samo v principih rešena. Kaj naj to pomeni v diplomaciji? Kakor se poroča, se bo prvi prihodnji sestanek ministrskih predsednikov vršil 1. aprila v Rimu. Poroča se, da se bodo mogli predsedniki tudi prele sestati, če bo rusko in turško vprašanje zahtevalo premembo enazvolesišča. V tem slučaju bi se sestali v Sen Renu. Kar se tiče jadranskega vprašanja, je Wilsonov odgovor že došel v London, kar smo tudi že poročali. Ententni modrirani se posvetovali in posvetovali, drže neoprestando seje, sklepajo, a končnih sklepov še dolgo ne bodo izvršili, dokler bodo reševali vsa vprašanja s svojega imperialističnega stališča, kar ljudje da bi znali voliti ljudstva. Ti ljudje bodo reševali vsa vprašanja toliko časa, dokler jih proletariat ne bo odstranil s teh mest.

Novice.

— Gradivo za most čez Donavo. Rumuni so dovolili Jugoslaviji del gradiva za novi most čez Donavo. V Subotico je že prispel prvi vlak 32 voz. Ostalo gradivo dospje še ta mesec.

— Koliko avstroogrske banke? Po izkazih Avstroogrske banke od dne 29. februarja t. l. kroži v prometu 59,2 milijard kron. Od tega odpade na Avstrijo 14,29 milijard, na Madžarsko 15 milijard, na Češkoslovaško, po svoicasnih cenitvi bivšega češkoslovaškega finančnega ministra dr. Rašina sedem milijard, na Jugoslavijo 6 milijard na Poljsko pet milijard, na Rumunijo štiri milijarde, ostanek osem milijard odpade deloma na ozemlje, okupirano po italijanih, deloma pa na prejšnje inozemstvo.

— Brat okradel brata. V Srebrnjaku na Hrvatskem je okradel Josip Knoblicher svojega brata Vekoslava. Odprl je njegov koček ter mu vzel iz njega 12.000 K, od katerih jih je 5000 zakopal v neki šumi. Pri tem pa ga

kov, a hla ni pravi čas vrnil. Kdor ga pa odkupi, temu odpelje Večni Mršavec ženo!

Carjevič poizni in odide. Našel se je po mestu in pride zopet na trg, kjer so človeka še vedno bili. Carjeviču se zasnili in sklepe za odkupiti. Misli si: »Nimam žene, tedaj mi ne morejo nikogar odpeljati.«

Plača deset tisočakov in gre domov. Zdalci priteče za njim človek, ki ga je odkupil in mu zakliče:

»Hvala ti, carjevič Ivan! Ako bi me ne bil odkupil, nikdar bi ne dobil neveste. Sedaj pa ti pomorem jaz. Brzo mi kupi konja in sedlo!«

Carjevič mu kupi konja in sedlo ter ga vpraša: »Kako ti je ime?«

»Imenujem se Bodač.«

Zasedeta konja in pojezdita na pot. Ko prihajata v deveto deželo, vidi Bodač: »Carjevič Ivan, ukaži nakupiti in speči kokoši, rac in gosli, da bo vsega dovolj! Jaz poidem iskat tvojo nevesto. A pazi! Vselej, kadar pridebim k tebi, odreži poljubni ptici desno perot in mi jo daj na krožnik!«

Bodač krene naravnost k visokemu stolpu, kjer je sedela Vasilisa Kirbitjeva. Narahlo udari s šibo in odbije stolpa bozračeno streho. Nato steče k carjeviču Ivanu in pravi: »Kaj spiš, daj mi kokoši!«

Carjevič mu odreže desno perot in poda na pladnju.

Bodač vzame krožnik, hiti k stolpu in zakliče: »Zdravstvuj, Vasilisa Kirbitjeva! Carjevič Ivan te pozdravlja in ti pošilja to kokoško!«

Ona se prestraši, sedi in ne reče ničesar, a on sam odgovarja mesto nje: »Zdravstvuj, Bodač! Ali je zdrav carjevič Ivan? — Slava Bogu, zdrav! — A ti, Bodač, kaj stojiš, vzemi ključek, odpri omario, izpi čašico vodke in hodi z bogom!«

Bodač priteče k carjeviču Ivanu:

»Kaj sediš, podal mi račko!«

Ta odreže rački desno perot in mu jo poda na krožniku.

Bodač vzame krožnik in ga nese k stolpu: »Zdravstvuj Vasilisa Kirbitjeva! Carjevič Ivan se ti klanja in ti pošilja to račko!«

Ona sedi in ničesar ne reče, a on sam odgovarja: »Zdravstvuj, Bo-

dač! Ali je carjevič zdrav? — Hvala Bogu, zdrav! — A, čemu stojiš tu, Bodač? Vzemi ključek, odpri omario in izprazni čašico vodke, potem pa poidi z bogom!«

Bodač prihi domov in zopet pravi carjeviču: »Kaj sediš, dal mi gos!«

Carjevič odreže goski desno perot, položi na krožnik in poda Bodaču. Ta vzame gos in jo nese k stolpu: »Zdravstvuj, Vasilisa Kirbitjeva! Carjevič Ivan te pozdravlja in ti pošilja to gos!«

Tedaj vzame Vasilisa Kirbitjeva ključ, odpre omario in da Bodaču čašico vodke. Bodač izpusti vodo in zgrabi devočko za desno. Izvleče jo iz stolpa, posadi k carjeviču Ivanu na konja in odjezdil: so v brzem diru s krasno devočko-dušico.

Ko se car Kirbit zjutraj zbudi iz sladkega sna, zagleda, da je stolp brez strehe in hčerka odpeljana. Silno se razsrdi in jo pošlje iskat po vseh potih in stezah.

Ko naši junaki tako jezdijo, sname Bodač s svoje roke prstan, ga skrije in reče: »Jezdi dalje, carjevič

Ivan, jaz se vrnem, da poiščem prstan!«

Vasilisa Kirbitjeva ga zaprosi: »Ne ostavljal naju, Bodač! Ako hočeš, ti podarim svoj prstan.«

On odvrne: »Nikakor, Vasilisa Kirbitjeva! Mojemu prstanu ni cene. Dala mi ga je rodna matka. Ko mi ga je podarila, je govorila: Nosi ga in ne izgubi, matere ne pozabi!«

Bodač se vrne in sreča preganjalce. Na mestu jih pobite in pusti živega le enega človeka, da bi obvestil carja. Sam pohiti, da doteče carjeviča.

Ko so zopet dolgo časa jezdili, skrije Bodač robec in veli: »Ah, carjevič Ivan, izgubil sem robec! Jezdita naprej, jaz vala že dohitim!«

Vrne se, jezdi nekaj vrst in sreča še dvakrat toliko preganjalcev. Pobije jih in se vrne k carjeviču.

Ta ga vpraša: »Ali si našel robec?«

»Našel.«

Zaloti jih temna noč. Razpno šotor, Bodač leže spat, a carjeviča postavi na stražo in mu naroči: »Ako se kaj zgodi, me poklič!«

Carjevič stoji na straži, se utruja, začne ga obvladovati sen, sede k šotoru in zaspi. Tedaj se odraha kdo ve od kod Večni Mršavec in ugrabi Vasiliso Kirbitjevo.

Ob zori odpre carjevič oči in ko zapazi, da ni več neveste, bridko zaplaka.

Zbudi se tudi Bodač in ga vpraša: »Čemu plakaš?«

»Kako bi ne plakal? Nekdo mi je odnesel Vasiliso Kirbitjevo.«

»Rekel sem ti, da straži! To je storil Večni Mršavec. Poldiva la iskat!«

Ko sta šla, zagledata dva pastirja, ki sta pasla čredo.

»Čigava je ta čreda?«

Pastirji odgovore: »Čreda je Več, nega Mršavca.«

Carjevič Ivan in Bodač izprašata pastirja, ali biva Mršavec daleč, kako se tja pride, kdaj se ona dva čredo vračata domov in kam jo zapirata.

Potem razjahata, odsekata pastirjem glave, se oblečeta v njih oprave in poženeta čredo domov. Priženeta jo in obstaneta pri vratih. (Koniec prih.)

Je nekdo opazoval ter naznanil orožnikom. Tat je ostal 7000 K zapravljen po raznih gostilnah in drugih lokalih, tako da ni imel, ko so ga prišli, skoro nič več.

— Dunaj izumira. Po uradni statistiki je znašalo število smrtnih primerov na Dunaju meseca januarja 3352. To število pomenja absolutno in relativno največjo umrljivost, ki so jo opazovali v januarju že desetletja. Največ smrtnih primerov odpada na letike in škrofulozo. Po »Arbeiter Zeitung« je bilo meseca februarja javljenih na Dunaju 1894 rojenčkov in 4020 mrtičov.

— Tihotapljenje zlata v krsti. V krsti, ki je bila pred kratkim oddana na blagovnem kolodvoru v Hamburžu in le vsled svoje teže vzbudila sum, se je odkril pri uradnem odprtju namesto trupla velik zaklad zlatih in srebrnih predmetov. Spremljevalec transporta, preskrbljen z izkazi in mrtvaškim listom, oblečen v žalno obleko, je, ko je opazil odprtje krste, brez sledu takoj izginil. Domneva se, da je bila vsebina krste plena vlomilcev.

— Belgijske žene imajo volilno pravico pri občinskih volitvah. Kot se poroča, je sprejela spodnja zbornica v Brusellu zakonski načrt, po katerem imajo žene volilno pravico pri občinskih volitvah.

— Volitve v moskovski svet. V moskovski svet je bilo izvoljenih 1120 zastopnikov, in sicer 1011 komunistov, 81 z njimi simpatizirajočih, 19 menjševikov, 2 maksimalista, 1 socialni revolucionar in 26 anarhistov. Ljening je bil izvoljen od železničarjev enega predmestja. Trocki od neke teritorialne enote. Lunačarski od delavcev lepe umetnosti, Rodek in Morolov od dveh vojaških ledov, Buharin od delavcev tvornice kablov. Ruslanov pa od delavcev avtomobilov.

— Zanimiva šahovska tekma. Iz Pariza javljajo: Jugoslovani Boris Kostić je nedavno uprizoril zanimivo simultano šahovsko tekmo. V kotu dvorane sedeč, s hrbtom proti figuram obrnjen, poteze narekuje svojiemu zaupniku, je naenkrat igral 10 partij. Zaupnik mu je javljal poteze nasprotnikov. Dosegel je velik uspeh 2:2.

Mariborske novice.

Novi vladni komisar. Prvo delo klerikalne vlade je seveda deljenje korit. Dr. Pfeifer, dosedaj vladni komisar mesta Maribora, je bil seveda na ukaz »mučenika« Žebota odstavljen in na njegovo mesto imenovan klerikalni agitator, advokat dr. Leskovar. — Gosp. dr. Brele, ali res nimate v Mariboru nobenega objektivnega človeka in ali res ne vidite, da vam bo dalo mariborsko prebivalstvo pri volitvah tako broco, da valstvo pri volitvah tako broco, da bodo vaše korifeje Žebot-Leskovar in ž njim vsa vaša stranka šle za vedno v pokoj! — Od novega vladnega komisarja pričakujemo seveda z vsi gotovostjo, da bo spričo katoliškega prepričanja poštenosti pospešil, da pride njegov priatelj in mučenik Žebot radi poizkušnega podkupovanja javnih uradnikov pred sodišče.

Javen ljudski šod sklicuje naša stranka za nedeljo, dne 14. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostoru in na travnik Križevca dvora. V slučaju slabega vremena se vrši šod v veliki dvorani pri Ožtzu. Spored: 1. politični položaj 2. protest proti zborovalni pravici na levem bregu Drave. — Dolžnost vseh sodrugov je, da se shoda polnoštevilno udeležijo!

Preneved shodov na levem bregu Drave je izdalo okrajno glasilo Maribor in Slov. Gradec vsled »protidržavnega« hujskanja. Da to reakcionarno nesramnost ne bo ljudstvo kar meni nič tebi nič pozdrilo, ste lahko prepričani. — Radovedni smo, kdaj bo prišla državna oblast klerikalce Žebota in »vladnega komisarja« dr. Leskovarja, ki sta hujskala v Zg. Kuneoti na pretek kmetsko ljudstvo — Najboljše je, če upeljuje belo »krščansko« diktaturo po ovrskem vzorcu. Podkupovalec javnih uradnikov in pretepaški mojster Žebot bo vreden mariborski hortv!

»Warum in die Weite schreiten.« — Večerni List« pripoveduje svojim bralcem, kako slabo plačujejo kapitalisti viničarje, ne pove pa, da plačuje mariborski škof Napotnik svojim viničarjem na dan po 40 kralcarjev, stolni dekan pa 30 kralcarjev, klerikalni kmečki zvezar Flucher v Sv. Petru pri Mariboru pa 16 kralcarjev na dan! Bomo na mi pomagali »krščanski« dobrotljivosti? — Večerni List«!

St. III — 30.000 kron — Maribor! Te tri sladke besede so zaprle usta »Slov. Gospodarija« in klenetavi

»Straži«, zato jih še enkrat proštno polasnili! — »Oh, ta mavšeli, ko bi te ne bilo, kako moje srce bi se veselilo, le zdihoval nekdo tam v Florianski ulici...« Gospod »vladni komisar«, pa vi malo potkalite »Straži« po hrbtu, da bo zaleciala, potem se morda reši uganka o teh 30.000 kronah...!

Ruski kružok rabočih se ustanovi v Mariboru. Kdor se zani zanima, naj se prikladi v »Delavskem domu«, Ruška cesta 4, pri društvu »Svoboda«, vsak dan od 6.—7. ure zvečer. Pouk ruščine tudi za začetnike.

Prijatelji gobde se vabilo, da vstopijo k godbenemu odseku »Svobode« v Mariboru. Prijave v »Delavskem domu«, Ruška cesta 4, društvena pisarna »Svobode«, vsak dan od 6.—7. ure zvečer. — Istotam se kupijo tudi godala in tamburaški instrumenti.

Pozor sodrug! V Mariboru, »Delavski dom«, smo ustanovili v administraciji naših listov tudi prodajo knjig, brošur, izdanih po »Napreju«, »Ljudskem Glasu«, »Socialni Matiči«. — Tudi se lahko naroči vse našo listo! — Kupujte in širite nas tisk!

Dnevne vesti.

Ljubezen do bližnjega?

Ce te prijatelj udari po licu — nastavi drugo, da te lopne še po tem! Če sovražnik laže o tebi, te psuje zavratno, zato da ti izpodkopije ugled, da ovrže resnico, poldi tudi ti k ljudem, pa jim reci, da prijatelj, vse, kar te mož govori, je resnica, čeprav veš, da ni resnica. Zakaj trpel boš sicer krivico, toda to bo v zaslužje tebi. Trpel boš prezanjanje in zaničevanje in to ti bo v blakor. To zahteva ljubezen do bližnjega. Tako nas uče in so nas učili demagogi. Naše mnenje pa ni tako. Nam mora biti resnica nad vse.

O »Razkolu«

»Razkol« v socialističnih vrstah vesela vzklikajo klerikalci in liberalci. Toda gospodje, prehitro je vaše veselje! Kajti, ako je razkol med doktorji, ni razkola med proletarijatom, ki ostane zvest svoji rdeči zastavi ki ga je vodila že k marsikateri zmagi. Proletarijat ostaja zvest vsi temu, za kar se je boril desetletja! Ostal bo zvest socializmu! Zadnje čase smo videli, da se poraja med raznimi teoretičnimi nesporazumenje, ne vem ali pošteno ali samo radi »sacro egoizma«. Videli smo, da se bje boj teorije, da se pa pozabila, da delavstvo strada! Ne, sodrug, samo teorija, ampak praktično delo nas bo rešilo! Ne iščite popularnosti s svojim teoretičnim delom, ampak z dejanji! Pokažite svojo ljubezen do delavstva! Razpravlja se, ali je za socialiste dobro, da vstopijo v ministrstvo ali ne. Velika večina delavstva je mnenja, da se vstopi v vlado, ako je koristno za delavstvo, ako pa ni, pa ne. Kjerkoli namreč se da koristiti proletarijatu, tam je potrebno, da zastavimo svoje sile. Sodrugi, nikdar ne smemo dovoliti, da se zaneša v naše vrste razkol! S tem bi dali kapitalu bič v roke, ki bi nas še bolj bil ko dosedaj! Nasprotno: ravno sedaj je treba velike sile, ker se obetajo hudi časi pod sedanjim reakcionarno vlado. Pomnimo, da za nas vella rek: »V slozi le moč« in anatemata na vse razdiralce sloge razredno zavednega proletarijata.

A. B.

Koroški piebiscit.

Narodni svet za Koroško se obrača do vseh onih, ki imajo na Koroškem glasovalno pravico, da javijo svoj naslov Narodnemu svetu za Koroško v Velikovec. Glasovalno pravico pa imajo v pasu A brez razlike spola, vsi tisti, ki so bili: 1. 1. januarja 1919 stari najmanj 20 let; 2. ki so na dan 1. januarja 1919 stalno bivali v katerikoli občini pasu A in 3. ki poleg tega izpolnijo enega izmed sledečih treh pogojev: a) morajo biti v pasu A rojeni ali b) ki stalno bivali v pasu A že od 1. januarja 1912 ali pa c) so v katerikoli občini pasu A pristojni. Analogni so pogoji za glasovalno pravico v pasu B.

Ali je res?

Iz begunskih kružov smo izvedeli, da prelema družina klerikalnega narodnega poslanca prof. dr. Joža Lavrenčiča begunsko podpora. Baje prelema tudi narodni poslanec Ivan Grafenauer begunsko podpora — Vprašamo merodajne kroge, ali je to res, in če je res, kako je mogoče, da prejemajo ljudje, ki so kolikor toliko dobro situirani, begunsko podpora, med tem ko se tisočim revnim beguncem podpora ne izplačuje.

Razkrinkani dr. Pegan.

Ze večeraj smo kratko poročali o zanimivi kazenski zadevi dr. Pegana

proti dr. J. C. Oblaku zaradi razžaljenja časti. K razpravi je prišlo mnogo občinstva. Po daljšem obširnem zagovoru dr. J. C. Oblaka, ki je v ostrih besedah zigosel nečedno postopanje dr. V. Pegana, bivšega klerikalnega delovnega odbornika, v pravdni zadevi glede neke Joštove hranilne knjižnice. Znano je, da je Fr. Jošt precej pripomogel k polomu »Glavne posojilnice«. Njegova žena je dala dr. Peganu neko hranilno knjižnico, sprva v last. Glede te knjižice so tekli kar tri pravde, v katerih je igral dr. Pegan zelo čudno vlogo. To sta mu sedaj v neki pravdi očitala pred sodiščem srbski major D. Petković in njegova soproga v nekem prizivnem listu, katerega je signiral dr. Oblak kot zastopnik Katarine Petković. Pegan je bil vsled teh očitanih prisiljen tožiti dr. Oblaka. Včerašnja razprava je trajala nad eno uro. Sodnik — sodni svetnik Josip Potrato je na to proglasil opustilo, no sodbo. V razlogih je sodnik tudi izrekel, da se je dokaz resnice v glavni stvari posrečil in da so se v pravdi Jošt križali interesi, vsled česar bi bil moral dr. Pegan odločiti zastopstvo. Dr. Pegan je bil z izidom razprave zelo poparjen. — Protestiral je.

Mizerija užitalniških uradnikov. Boda teh ljudi narašča v največji meri. Vse je boso in nagol Merodajni faktorji pa jim še vedno niso nakazali večje plače, tako, da še danes dobiva tak uradnik 500—600 kron z vsemi dokladi vred! Kako naj živi človek s to plačo in ako ima družino? Gospodje, pomislite malo in uživate se v položaj in trpljenje, ki ga mora prenašati nas eden! Uradnik, ki pobira državni davek, umira pomanjkanja z družino vred. Merodajni faktorji, zganite se!

Kdaj se razloži trafika na Maribor. Invalidi na trgu v Ljubljani? Invalidi nam pišejo, da se oddaja v naslovu omenjene trafike klub temu, da bi bilo potrebno, ne razpiše, ker se je trafika bale brez razpisa oddala zopet prejšnjemu imetniku, če prav se tu par mesecev ni dalo v prodajo tobaka vsled čudnega poslovanja trafike. Invalidi se obračajo tem potom do kompetentne oblasti, da se ta trafika takoj razpiše in odda najpotrebnejšemu.

Gospodarska poslovalnica v Ljubljani dosedaj še ni poslala za daljnjske proge živil za mesec februar. Radi bi vedeli, ako se v Ljubljani tudi čaka na živila. Prosimo nadalje, da se nam v drugič ne izdaja okrožnica, da se živila ne bodo podražila, ker ako bi mi ne bili poslušali vas, bi lahko imeli cenejša živila, kakor so sedaj v vaši poslovalnici. Ker nam do 10. februarja se niste poslali, mislimo da boste to storili za mesec marec in april skupaj, ker upamo, da nas boste za en mesec prikrajšali! — Prizadeti.

Paolr za noče, 14—16 črtov, nujno rabi skladataci za dovršitev večje skladbe (ouvertura). Potrebujemo vsaj še 50 pol. Cenjene ponudbe prosaj, da se pošljejo upravi »Napreja«.

Državna stanovanjska komisija v Mariboru javlja, da je pomanjkanje stanovanj v Mariboru tako strašno, da naj se nihče več ne preseli v Maribor, ker bi moral sicer ostati na cesti ali v vagonih.

Mati in sin. Voja grozot in trpljenja! Mati brejenje po sinu. Ne ve, kje je ubogo dete. Hrepenenje jo žene tla v daljne dežele. Ne more ostati v svoji rodni domovini. Srce lo vleče, li je nemirno, samo, da bi videla še enkrat svolega sina. Slovenska rudarska rodina je bila, ki je najprej robotala kapitalizmu tam v renskih rudnikih. Pozneje so se preselili v Francijo. Mati s svojim sinom Ivanom!... Osem let je minulo. Voja je izbruhnila... Njej so Francozi dovolili, da se je povrnila v rodno domovino. Sina Ivana, sposobnega za vojno prelivanje, pa so ji internirali tam v onih žičnih šotoriških!... Mati čaka in čaka, kdaj se ji povrne sin. Upanja ni. Ore v četrtki na policijo in prosi permanentnega uradnika, naj ji izposluje potne dokumente v Francijo, da vidi sina. »Hočem ga videti!« Po danem svetu odide. Zapira vrata. Kmalu se vrata zopet odpro. Vstopi jugoslovanski vojak, uslužben pri mestnem ujetniškem logoru. Javi pol. uradniku: »Tu je Ivan Sušnik, interniranec v Franciji! Ne ve, kje je njegov dom! Ne ve, kje je njegova mati!«... Pol. uradnik premotriva silnove obrazne poteze in jih primerja s prejšnjimi matere. Dal to je njen sin! Pove mu, da je bila ravnokar njegova mati pri njem za potni list v Francijo. Odide vesel v upu, da je skorajšnje svidenje z mamico!... Usoda!

Zaplemba krompirja. Nekemu Joslu Lagondra iz Škofje Loke so za-

plenili 264 kg krompirja, ker je krompir prodal kilogram po 5 K ter tako navijal ceno živlom. Pri verižniškem uradu preline svoje plačilo. Obsojen verižnik s teleti. Mesarjev sin Vinko Flerin iz Ihanu pri Kamniku je prevažal zaklana teleta iz kraja v kraj brez pravihnihih prevoznih ter izkoristil pomanjkanje mesa v svoje verižniške svrhe. Obsojen je bil na 1000 K in en teden dni zapora. Sodba je že pravomočna.

Iz stranke.

Vse informacije v strankinih zadevah se dobe v Ljubljani, Selenburgova ulica 6 II., pri tajniku s. Jos. Kopaču.

Okrajni izvršilni odbor za Ljubljano in okolico ima svojo sejo v ponedeljek dne 15. t. m. v lokalni, ki je označen na vabilu.

KOVINARJI POZOR!

Vsi strugarji, kotlarji in ključavničarji-monterji iz vomo tehničnih delavnic, ki se reflektirajo na delo v Srbiji, naj se zglašijo takoj pri Osrednjem društvu kovinarjev; delavci drugih strok se zaenkrat še ne morejo sprejeti.

Kultura.

»Nora« V soboto dne 13. se vrši v dramskem gledališču premijera Ibsenove »Nore«. Naslovno slovo igra gospa Borštnikova, katere je pred časom kreirala v stari Čitalnici prvo slovensko »Noro«. Nadalje je igrala »Noro« v hrvaškem jeziku v Zagrebu vsa leta in potem v Sofiji na dvornem gledališču v bolgarskem. Režijo vodi gospod Danilo in igra ob enem doktor Ranka.

Iz gledališke pisarne. P. a. občinstvo blagovolji vzeti na znanje, da poje odslej pri predstavi »Faust« vlogo »Fausta« gosp. Stepanovsy mesto gosp. Seviča.

Glasbena Matica, Ruski operni pevci, Tatjana Rozova od mestnega gledališča v Moskvi, baritonist Andrej Šelkov iz Petrograda in basist Evgenij Marijašec iz Odesa izvršujejo sedaj po Jugoslaviji koncertno turnejo, da se seznanjajo jugoslovane z izvršno klasično rusko glasbo. V Ljubljani priredijo koncert v Unionu v sredo, 17. t. m. Kritična poročila in zapne informacije jih priporočajo. Rusko glasbo z dobrimi zvajalji širiti med Slovenci je potrebno kulturno delo.

Francosko-slovenska organizacija priredi v torek, 16. t. m. ob 7. zvečer v dramskem gledališču akademijo v korist akademske sekcije za študij tujih jezikov. Na sporedu je poleg glasbenih in drugih točk uprizoritev komedije v francosčini! Med odmorih bo imelo občinstvo priliko pozabavati se s šaljivo pošto. Po predstavi se vrši v Mali dvorani Narodnega doma družben in čajev večer prijateljev akademske omladine in francoske kulture. Vstopnice za predstavo se dobe pri blagajni dramskega gledališča; vstopnice k družabnemu večeru pred Malo dvorano.

Najnovejša poročila.

NEPOSREDNA POGAJANJA MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO.

LDU, Washington, 12. (DunkU. — Brezlično.) »New York Sun« poroča iz Pariza, da so se neposredna pogajanja med Italijo in jugoslavijo že začela, a da dosedaj še niso napredovala. Novi italijanski predlog, da se dovoli jugoslaviji izhodišče na morje med Opatito in Reko, dočim bi imela priti Reka pod italijansko suvereniteto, je bil odklonjen od jugoslovanov.

KONFERENCA EKSEKUTIVE SOCIALISTIČNE ZVEZE ZA JULIJSKO BENEČIJO.

Trst, 12. Na mesečni konferenci izvršilnega odbora Socialistične zveze za Julijsko Benečijo pod predsedstvom sodr. Furlana se je razpravljalo o socialističnem tisku, zlasti o prikopitvi puljskega »Il Proletario« kot posebno izdajo »Lavorator«, 7a 11. in 12. aprila je določen pokrajinski kongres v Trstu. Obširno je dalje poročal urednik Passigla o administrativnih, uredniških in tehniških ozirih glede »Lavorator«. Govorili so k temu vprašanju Regent, Oliva. Tuma in drugi. Konferenca je enoglasno odobrila delovanje glavnega urednika sodr. Passigla. Passigla se za zaupanje zahvali, izjavlja pa, da ne namerava več ostati v ravnateljstvu lista in da polaga mesto ravnatelja. Prečitan je bil tudi dopis komunistične stranke o njeni samostojni konstituciji. Kon-

ferenca je izrazila obžalovanje o separatizmu komunistične skupine, kajri tudi Socialistična zveza pripada Treth Internacionali. Sklenilo se je, da člani komunistične skupine ne morejo fungrati v odborih in v eksekutivi Socialistične zveze. Dones, 12. t. m. so v uredništvu »Lavorator« konferenco glede demisijske ravnatelja Passigla.

RUDARSKA STAVKA V OSTROVI.

LDU, Moravska Ostrova, 12. (ČTU.) Češko delavstvo zapadnega okraka premogovnega revirja se je pokorilo včerašnjemu pozivu antantne misle in češko-poliske konference v Tešinu in se vrača na delo. Poljsko delavstvo pa nadaljuje stavko v polnem obsegu. Vsega je delalo danes v revirju 49,4% delavstva. Politično stavko pa nadaljuje približno 21.000 rudarjev.

ANGLŠKI STROKOVNI KONGRES.

LDU, Amsterdam, 12. (DunkU.) »Hollandsche Nieuwe Bureau« poroča iz Londona: Izvanredni kongres angleških strokovnih organizacij, ki je imel včerašnji odločati, ali torej naj se izvede zahteva angleških rudarjev glede takojšnje socializacije rudarstva potem politične agitacije, ali potem splošne stavke, je s 3.800.000 proti 1.000.000 glasov odklonil splošno stavko in z istim razmerjem glasov sprejel predlog, ki priporoča politično agitacijo.

PONESREČEN PUČ V BERLINU.

LDU Berlin, 12. (DunkU.) »Berliner Tagblatt« doznava iz poučenega vira, da so hoteli presenetiti berlinsko vlado, pri čemer naj bi se pridružile tudi organizirane čete, ki so porazdeljene po deželi. Ker su med vodji gibanja ni mogel doseči sporazum o roku, kdaj naj bi se nastavil puč, se domneva na poučenem mestu, da se je imel izvesti nameravani puč v kakih 8 do 10 dneh. Nadaljnji razvoj gibanja pa je bil ovliran vsled tega, ker je vlada posegla vmes. Ker se vrši sedaj preiskava, se ne more sedaj še, kakor izjavljajo listu »Vossische Zeitung« poročati o podrobnostih. Glasom nekaterih poročil, ki pa niso kontrolirani, je imela zarota namen, zavesti garnizije v Berlinu in v Doberitzu do puča in spraviti stranke desnice do vlade.

Prireditve.

Čevljarški mojstri v Ljubljani in okolici, ki niso pri produktivni zadruzi, imajo v nedeljo ob 14. uri (ob 2. popoldne) pri zlati ribi sestavek glede skupne nabave usnja in surovin. Dve tretjini je takih mojstrov in če hočemo dobivati zaseženo usnje, moramo to zahtevati združeno. Pristop imajo tudi trgovci in rečni dobavitelji usnja. Udeležba je važna za vse. — Sklicatelji.

Plesalka Cara Negri, ki je nastopila v različnih umetniških plesih z velikim uspehom v sredo in četrtek v veliki dvorani »Narodnega Doma«, nastopi ponovno v nedeljo, dne 14. t. m. zvečer ob 8. uri istotam. Vstopnice se dobivajo v trafiki v Prešerovi ulici 54. — k.

Zveza industričev v Ljubljani, odsek lesne industrije sklicuje v smislu odborovega sklepa z dne 9. t. m. shod vseh lesnih producentov in industričev v Sloveniji na dan 19. marca t. l. ob 10. uri dopoldne (praznik sv. Jožefa) v »Mestnem domu« v Ljubljani. Na dnevnem redu je občni razgovor glede združitve in enotnega nastopa celokupne slovenske industrije in produkcije ter volitev zastopstva. Pristop na shod imajo samo legitimni lesni producenti in industričji iz Slovenije, ki se izkažejo z vabilom odseka lesne industrije. Vabila se v teh dneh razposiljajo. Ako bi kak upravičenec do prihodnje nedelje ne prejel povabila, naj reklamira vabilo pri Zvezi industričev, odseku za lesno industrijo v Ljubljani, Selenburgova ulica 6. II nadstr. 347.

Aprovizacija.

Pšenični zdrob za otroke do tretjega leta se bo prodal za mesec marec letos v mestni prodalnici v Oosposki ulici od ponedeljka 15. t. m. naprej. In sicer dobi: št. 1 do 400 dne 15. t. m., št. 401 do 800 dne 16. t. m., št. 801 do 1200 dne 17. t. m., št. 1201 do 1600 dne 18. t. m., št. 1501 do 2000 dne 20. t. m., št. 2001 do 2400 dne 22. t. m., št. 2401 do konca dne 23. t. m. Kilogram zdroba stane 7 K.

Sladkor na izkaznice št. 8 prodaja Čermak & Val, Vodnikov trg.

Izdajatelj Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Trgovina z železnico

Breznik & Fritsch,
Cankarjevo nabrežje št. 1.**Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5**
v Ljubljani:priporočila
slednje tvrdke in podjetja:Betoni, železobetoni in vodne zgradbe
Inž. dr. Miroslav Kasal
Hilberjeva ulica 7. 73Arhitekti in stavbeno podjetje
Viljem Treo
Gospodarska cesta 10.Elektrotehnični predmeti
„Svetla“
Mestni trg 25.Graver
A. Černe
Dvorni trg 1.Manufaktura in zloga oblek
Schwab & Bizjak
Dvorni trg 3.Prodaja in popravila pla. strojev
The Rex Co.
Selenburgova ulica 7/1.Stavbeno podjetje
Tavčar & Svetina
Gospodarska cesta 6.Gramofoni, godbeni avtomati
A. Rasberger
Sodna ulica 5.Fotograf
Veličan Bešter
Aleksandrova cesta 5.Lesna veletrgovina
Regovc & Comp.
Kolodvorska ulica 31.Tehnične potrebščine
Odon Koutny
Kolodvorska ulica 37.Špedicija
F. & A. Uher
Selenburgova ulica 4.Železnina
Zalta & Žilič
Gospodarska cesta 10.Žarnice
„Svetla“
Mestni trg št. 25.Mizarstvo
Josip Slejko
Zg. Šiška št. 82.Oblast. konces. zavod za pokončevanje
miki in mrcosa
Miroslav Zor
Kolodvorska ulica št. 39/II.Stavb. in pohištveni pleskar in ličar
Josip Jug
Rimska cesta št. 18.Gostilna „Mali Triglav“
Karol Cigler
Spodnja Šiška
pri državnem kolodvoru.Zavod za anaženje okenj, stanovanj,
novih poselij itd.
Alojzij Smole,
Nova ulica 5.Kaznoželvalne aparate Opalographie in
potrebščine k istim dobavi
The Rex Co.
Selenburgova ul. 7.Kleparstvo in vodovodna inštalacija
Alojzij Goršič
Sp. Šiška, Kavškova c. 224.Avtomobili, motorji, kolesa, pnevmatiki,
autogaraža
J. Gorec
Gospodarska c. 14.Pristna domača vina, najizborniška
kuhinja
pri „Zagorjanki“
Židovska ul. št. 1.Export čevljev
Aleksander Oblat
Sv. Petra c. št. 16.Krojaška delavnica
Krekov trg št. 10 v hiši Impex.Restavracija „Maribor“
Grajski trg 1.Modna trgovina
Franjo Mayer, Glavni trg.
Kopač & Nifergal, Glavni trg.Nakup in prodaja posestev
H. Havlik nasl. J. Simčič
Gregorčičeva ulica 6.Specerije
Adolf Weigert, Aleksandrova c. 13.
Ferd. Greiner, Gosposka ulica 2.Trgovina z mešanim blagom
Marija Slemenšek
Maistrova ulica 17.Cevljarstvo
Ham Andrej
Vetrinjska ulica 15.Manufaktura
Dragotin Jančič
Aleksandrova cesta 11.Modna trgovina
Franjo Mayer, Glavni trg.
Kopač & Nifergal, Glavni trg.Nakup in prodaja posestev
H. Havlik nasl. J. Simčič
Gregorčičeva ulica 6.Specerije
Adolf Weigert, Aleksandrova c. 13.
Ferd. Greiner, Gosposka ulica 2.Trgovina z mešanim blagom
Marija Slemenšek
Maistrova ulica 17.Cevljarstvo
Ham Andrej
Vetrinjska ulica 15.**Cigaretni papir**

slednje vrste:

Golub, Club, Abadie, Samum

priporočila na debelo:

„Uranus Papirnica“
Ljubljana, Mestni trg št. 11.**LES**rezan, tesan, okrogel,
kupi 126

„SEVER“

državno lesno industrijo dravske doline
MARIBOR, Tegethofova cesta št. 43.**Vsakovrstne slamnike**slamnate torbice (cekarje)
predpražnike; vse različne
slamnate izdelke, priporočila
gospodom trgovcem in cen-
jenemu občinstvu v obilno
naročbo 314FRANJO CERAR,
tovarna slamnikov v Stubu, p. Donožle pri Ljubljani.**KLINGERIT**asbest, kaučuk, armature
in vsetehnične potrebščine
priporočilaODON KOUTNY,
Ljubljana.**Ivan Jax in sin**Ljubljana, Dunajska cesta 15.
Šivalni stroji in stroji za pletenje.Izborna konstrukcija in ele-
gantna izvršitev iz tovarne
v Lincu. Ustanovljena l. 1867.
Vezenje poučuje brezplačno.
Popravila sprejemajo.

Pisalni stroji „Adler“.

Kolesa iz prvih tovarov.

Dürkopp, Styria, Waffensrad.

Moško kolo se dobro ohranjeno, se
kupi. Naslov pove upravnica
Napreja.Proda se dobro ohranjena tristrana
harmonika (1400 K) in
kitara (40 K). — Jakob Florian,
Trbovlje 1, Rejce 35.Dva čevljarstva pomočnika sprejemem
tako samo
za fino de. j. Plača čez l. razr. Mihal
Peteruel, Šiška 89.

Priporočamo:

JOSIP JUG
stavbeni - pohištveni
pleskar in ličar
LJUBLJANA
Rimska cesta 18.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

DR. Benjamin Ipavicmnogoletni asistent in operater Ljubljanske in
Dunajske univerzitetne ženske in porodniške klinike
(prof. E. Wertheim) ordinira od 11. do 12.

Maribor, Gosposka ulica št. 46.

326

Demandez partout

Zahtevajte povsod

le savon français de Bertin

565

Bertinovo francosko milo

Eau de cologne - Driay - kolinska voda

en litre et flacon de 120 g

v litrah in steklenicah po 120 g

Vente en gros pour SHS

Prodaja na debelo v SHS

Ljubljana R. Driay, Pred Škofijo 21 Ljubljana

Novo!

Novo!

Otvoritev trgovine z manufakturo in mešanim blagom

v Mariboru, Koroška cesta št. 1

v poslojpu stare gimnazije (poleg kapele sv. Alojzija).

Velika zaloga. Nizke cene. Solidna postrežba.

Za obilen obisk se priporočila

Rud. Nifergal

Iščemo mladega, inteligentnega, prvovrstnega

lesnega strokovnjaka,kateri želi postati samostojen in bi bil zmožen voditi večjo to-
varno za lesno industrijo. Z delom bi bilo treba početi takoj,
ker so vsi potrebni stroji na razpolago. Interesenti, ki bi znali
to podjetje organizirati naj pošljejo svoj natančni življenjepis
in reference pod naslovom „Študentska“ na anončno ekspedicijo
Al Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3/L. 346**Nakupovalec in prejemalec**

vsakovrstnega lesa se išče. Ponudbe pod

„Lesno industrijsko društvo“

na upravo Naprej. 395

Marija Tičar, Tovarniška zaloga
= Ljubljana = papirja =
Selenburgova ulica. :: In razglednic ::**Splošno kreditno društvo v Ljubljani,**

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih**== 4 % ==**Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.
Poscila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poroštvo ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskomptujejo po bančni obrestni meri.**Edini, res delavski denarni zavod.****KAJO DELIC,**
zlatar in draguljar

Ljubljana Hilberjeva ul. 4

priporočila svojo
zlatarsko in draguljarsko delavnico
za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlato-
vanje in posrebovanje.
V zalogi ima zlatnine in srebr-
nine, poročne prstane po vseh
uzorcih in merah, uhane i. t. d.
Kupi tudi zlato in srebro ter
plačuje po najvišjih cenah, ali
pa izmenjava za novo blago.**Hlode**
(krlje)deske, trame, kostanjev
les, gozdove in oglice
iz mehkega in trdega lesa kupi
po najvišji ceni vsako množino
družba IMPEX v Ljubljani,
Krekov trg 10.Svobodni ogled! **Pohištvo.** Ceniki zastoj!Spalne, jedilne in gospodarske sobe, kuhinjska oprema,
podložki modroci, otomane, spalniki in dekoracijski di-
vani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in
trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse
vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v
vsakem slogu od proste do najfinejši izvršitve po
jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

Karol Preis, Maribor, Stolni trg 6.

Za spremljevanje transportov
celih vlakov lesa iz Slovenije do Trsta in nazaj
se sprejmeveč vpokojenih železničarjev. Prednost imajo oni, ki
so zmožni laščine. Oglasijo naj se pri Zvezi industrijev
v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 7/II. 341**J. grofa Thurnskega jeklarna na Ravnah**
(Guštanj-Ravne, Slovenija) 302

ima na razpolago nekoliko množino

kovan. strojnega jekla
(za transmisijske valke)

v dimenzijah 35 do 130 mm (trdnost približno 70 kg).

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Telefon šte. 261.

Brzjavni naslov: Banka.

Podružnice: V Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in
Borovljah ter bančna ekspeditura v Plju.— Družna glavica —
K 30.000.000.Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.Rezervni fond okroglo
K 20.000.000.Kupi in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, finančne
trazične dobave in devizne
vsakovrstne kredite.